

SOCIALDEMOKRATIETS
VALG- OG ARBEJDS-
PROGRAM

ENSTEMMIG VEDTAGET AF PARTIETS 19. KONGRES
3. SEPTEMBER 1923

KØBENHAVN
DANSK ANDELS TRYKKERI, STRANDBOULEV. 94
BOG- OG PAPIRHANDELEN „FREMAD“
1 9 2 4

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

Tiden nærmer sig!

Socialdemokratiet har besluttet at opfordre Vælgerne til Samling om følgende Opgaver:

Idet Socialdemokratiets Kongres henviser til Partiets samlede Program, beslutter den, i særlig Grad foranlediget ved Erhvervskrisen, ved den danske Valutas Fald og ved den samfundsskadelige Spekulation og Svindel, som er afsløret, at nedennævnte Spørgsmaal maa bringes i Forgrunden i den nærmeste Tid. Saafremt de konservative Partier vægrer sig ved at imødekomme disse Krav, der har Tilslutning i store Kredse af Befolkningen, vil det yderligere bekræfte Nødvendigheden af at hidføre et grundigt Systemskifte ved de kommende Valg.

Programmets Punkter:

Punkt 1. Til Afhjælpning af Erhvervskrisen og til Modvirkning af den danske Valutas Svækkelse gennemføres en effektiv Regulering og Begrænsning af Importen. Forsyningen til danske Statsvirksomheder sker ved dansk Produktion, saafremt danske Fabriker kan levere de Produkter, der skal anvendes. Staten lader ved sagkyndig Bistand foretage en Kontrol, der sikrer mod uretmæssig Avanceberegning ved disse Leverancer. Iøvrigt bidrager Staten ved andre til Raadighed staaende Midler til Ophjælpning og Sikring af det sunde Erhvervsliv.

Punkt 2. Ved Regeringens Foranstaltning Iværksættes Planlæggelse af saadanne offentlige Arbejder, som tiltrænges for Samfundslivets Udvikling og samtidig kan medvirke til Beskæftigelse af Arbejdsløse, saasom: Bro over Lillebælt, Masnedøbroen, Dobbeltspor-Anlæg, Udbedring af Landets Veje, Bepantning og Opdyrkning af Hede-strækninger samt Grundforbedringsarbejder. De offentlige Arbejder indskrænkes under Højkonjunktur og fremmes i daarlige Tider.

Forsaavidt Arbejdsløsheden vedvarer, maa Staten ved Støtte til Arbejders Iværksættelse bidrage til Opretholdelse af Arbejdernes Hjem og derved undgaa ellers nødvendige Udbetalinger af Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Punkt 3. Der gennemføres en Jordreform, som tilvejebringer fornøden Jord til Husmandsbrug. Desuden tillægges Jord til bestaaende Husmandsbrug, som er for smaa til at ernære en Familie. I den Udstrækning, som det er nødvendigt, maa Ekspropriation foretages fra de store Jordejendomme for at imødekomme Efterspørgslen og for at modvirke den forkastelige Spekulations-Opkrøning af Jordpriserne. Staten medvirker ved Sikring af Bygninger og Driftsmidler til ubemidlede Landarbejdere. De

adelige Klostre med Jordtilliggende inddrages under Samfundet. Privilegier, der er knyttet til Fiskeri- og Sø-Territorium ophæves.

Punkt 4. Den fremdeles herskende Bolignød afhjælpes ved Statens Foranstaltning. Byggevirksomheden planlægges for en saadan Rarrække, som svarer til Bolignødens Omfang, og den forhaandenværende Arbejdskraft med fuld Udnyttelse af denne Raret igennem. Ved dertil sigtende Lovgivning reguleres Lejen for Boligerne i de under Krigskonjunkturerne opførte Ejendomme. Ved Lov sikres Lejerne fornøden Beskyttelse.

Punkt 5. Private Banker underkastes en effektiv Kontrol til Sikring af Befolkningens Interesser. Loven om Statsgaranti for Landmandsbanken revideres. Staten optager Forhandling om Retten til Udstedelse af Pengesedler og skaffer sig iøvrigt Adgang til at øve afgørende Indflydelse paa Diskonto- og Valutaforhold.

Punkt 6. Loven om Aktieselskaber underkastes en gennemgribende Revision med det Formaal at sikre Borgerne mod det usunde Spekulationsliv og i første Linie mod Direktørers Spekulationer i deres egne Selskabs Aktier.

Punkt 7. Spørgsmaalet om en Børsreform tages op med det Formaal at træffe Foranstaltninger mod det samfundsskadelige Børsspil.

Punkt 8. En Skolereform gennemføres i Overensstemmelse med de Planer, der er fremsat i Statens Skolekommission af de socialdemokratiske Medlemmer: Adgang til alle Grader af Undervisningen gennem Folkeskolen uden Hensyn til økonomiske Kaar. Etablering af Ungdomsskoler. Gratis Kursus for Kvinder i Husmodergerning. Forbedret Læreruddannelse. Demokratisk Ledelse og Tilsyn for Skolevæsenet.

Punkt 9. En Revision af Aldersrenteloven særlig med det Formaal at søge Taksterne og Aldersgrænsen ændret og iøvrigt at opnaa en bedre Overensstemmelse mellem Aldersrente- og Invalidelov.

Punkt 10. Revision af Enkeloven med Indførelse af Bidrag fra det offentlige — ogsaa til Enkemænd med Børn — i Tilslutning til det af Folketinget i Samlingen 1919—20 vedtagne Forslag.

Punkt 11. Staten sikrer Landet Hovedbygningerne til de Herregaarde, der efterhaanden forlades af Besidderne. Efter Samraad med Amter og Kommuner anvendes dertil egnede Bygninger til sociale Insitutioner (Børnehjem, Alderdomshjem, Invalidehjem, Sygehuse, Rekonvalescenthjem, Skoler og saa fremdeles), medens der ved Lov træffes Afgørelse om Anvendelsen af saadanne, som ikke maatte være anvendelige paa denne Maade.

Punkt 12. Militærlovene revideres. Udgifterne formindskes ved militær Afrustning. Til Oplydelse af de internationale Forpligtelser organiseres fornødent Grænse- og Søpoliti. Statens Repræsentanter i Folkenes Forbund skal arbejde for international Afrustning.

Punkt 13. Der tilveiebringes Balance i Statshusholdningen bl. a. ved Statsgældens Afvikling i Løbet af nogle Aar. Hertil tilveiebringes Midler ved en retfærdig, stigende Beskatning f. Eks. af Formuer over 50,000 Kr. og muligvis ved Særbeskatning for den i Tiden efter 1914 skete Formuefremgang.

Punkt 14. Samtlige Skattelove underkastes en Revision og en efter de økonomiske Vilkaar afpasset retfærdig Beskatning tilveiebringes saavel for Staten som for Kommunerne. Der indføres ensartet virkende Regler for alle Befolkingsklasser til Beskyttelse mod Skattesnyderier.

Punkt 15. Den kommunale Valglov optages til Revision i Overensstemmelse med det af Partiet udarbejdede Forslag.

Punkt 16. Forsikringsvæsenet samt monopollignende Industrier og Importvirksomheder overtages af Staten eller underkastes effektiv Kontrol til Sikring af Borgernes Interesser. For alle Erhvervsgrene tilvejebringes en offentlig Kontrol med Afgang til Regulering af Avance og Priser. Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne sikres.

Punkt 17. Den danske Stat opfylder sine Forpligtelser overfor Folkenes Forbund og Washington-Konferencen ved Lovfæstelse af 8-Timers-Arbejdsdagen for Haandværk og Industri.

Skaf Arbejderne Sejr!

Til Fremme af dette Program kalder Socialdemokratiet paa alle Kvinder og Mænd, der ikke ønsker Ministeriet *Neergaards* reaktionære Politik fortsat, men ønsker en Samfundspolitik, der tager Sigte paa Beskyttelse af de Interesser, der knytter sig til Arbejde, legitim Handel, Produktion i Landbrug, Haandværk og Industri, og bekæmper den usunde Spekulation, der virker fordyrende og ødelæggende for det arbejdende Samfund.

For saa vidt Valgene, saaledes som den store, arbejdende Befolkning ønsker det, hidfører en Ændring i de parlamentariske Magtforhold, kan det socialdemokratiske Parti under forskellige Former blive stillet overfor Spørgsmaalet om Dannelse af Ministerium eller Medvirkning dertil. Partiet vil ikke unddrage sig nogen Forpligtelse, der følger af dets Deltagelse i det parlamentariske Liv, men vil heller ikke søge at faa Andel i Regeringen uden fornødent parlamentarisk Grundlag.

Vælgere!

Foranstaaende Program, som i særlig Grad har Bud til Arbejdets og Næringslivets Kvinder og Mænd, vil, hvis det føres ud i Livet, skaffe Produktionen i Gang og nyt Liv i Næringslivet. Det vil betyde Arbejde og standse Understøttelses-Virksomheden, og det vil paa alle Omraader betegne en ærlig og sund Samfundspolitik.

For at faa Kraft til Gennemførelse af dette Program, maa Socialdemokratiet have Støtte, ikke blot ved Valgene, men ogsaa i det grundlæggende Organisationsarbejde. De opfordres derfor til at indmelde Dem i den socialdemokratiske Kredsforening, fra hvilken Agitatorer henvender sig til Dem.